

ONS EIGEN TIJDSCHRIFT

Uitgave van C. J. VAN HOUTEN & ZOON, Weesp

HOOFDREDACTEUR GERH. VAN DIJK

LAAN VAN MEERDERVOORT 89, TELEFOON 390980, 'S-GRAVENHAGE

JUNI 1933

Zie voor den inhoud adv. pag. 1

Boschweg bij Doorn

Fotografie W. Dalmeijer Jr.

Een leeuwenkop duikt plotseling uit het step-pengras op.

CAMERA-JACHT OP

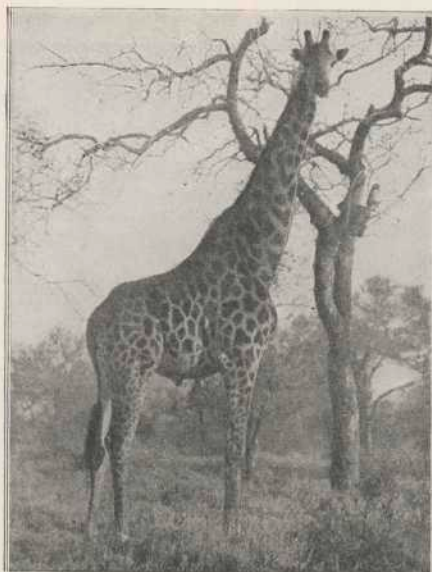
Ervaringen in

MIJN ERVARING, OPGEDAAN TIJDENS de vele jaren die ik tusschen Afrika's wild gedierte doorbracht, heeft mij de overtuiging gegeven, dat elk dier een even persoonlijk karakter bezit als de mensch. Deze overtuiging werd bij mijn laatste expeditie, voornamelijk ondernomen om in Afrika groot wild te fotografeeren, nog versterkt. Mijn trouwe kameraad en camera-man, Paul Lieberenz, en ik hadden ons tot taak gesteld, de „ziel van Afrika" op te ne-

men, zooals die uit dieren-oogen spreekt. Wij wilden dieren laten zien in hun eigen omgeving, in hun natuurlijke houdingen en gedragingen, terwijl ze graasden, jaagden, speelden. Op grond alweer van de ervaring hadden wij besloten, op de jacht-met-de-camera nooit een wapen mee te voeren. Een geweer brengt er iemand gemakkelijker toe, eerder te schieten dan noodzakelijk is. Intusschen wordt in den laatsten tijd dikwijls de bewering geuit, dat b.v. leeuwenjachten eigenlijk niet gevaarlijk zijn. Maar dat doet me toch altoos aan het oude jagerwoord denken: „Dat weet ú, en dat weet ik — maar ik weet niet of de leeuw het ook weet!".....

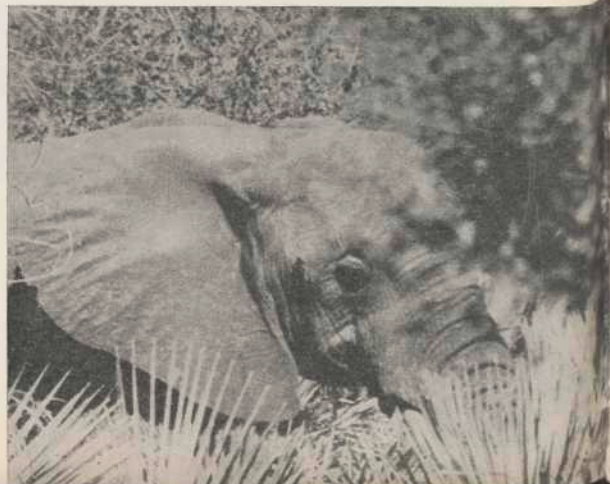
Juist bij opname van leeuwen is altijd de uiterste voorzichtigheid geboden. Deze dieren toch gedragen zich al naar den tijd van het jaar en zelfs het tijdstip van den dag telkens geheel verschillend. Een leeuw die juist zijn maal genuttigd heeft, is zelden agressief; een hongerigen leeuw daarentegen moet men liefst met voorzichtigheid begroeten. Als een moederdier haar jongen bij zich heeft, is het eveneens gevaarlijk. Wij hebben eens een nachtopname gemaakt met magnesiumlicht van een leeuw, terwijl wij eerst later merkten dat zij twee half-volwassen jongen bij zich had — en onze ervaring van dien nacht (ik zal ze u straks vertellen) zal geen onzer licht vergeten. Maar ook hierin geldt toch geen vaste regel. Eens fotografeerden wij 's morgens twee leeuwinnen met vier jongen, en urenlang lieten ze ons rustig aan den arbeid.

Van gevaar bij opnamen van andere dieren zooals

Hare hoogte poseert....

antilopen, giraffen, zebra's e.d. kan men eigenlijk niet spreken. De moeilijkheid schuilt hier in de zooveen genoemde „karakter"-verschillen: men weet eerst niet hoe precies met ze om te gaan, om goede beelden te verkrijgen. Het eenvoudigst is het, de dieren te fotografeeren wanneer ze bij een drinkplaats hun dorst lesschen. Men kan zich dan opstellen in een tevoren ingerichte schuilplaats in de nabijheid. In andere gevallen moet men het dier aan de camera gewennen en door slechts langzame, rustige bewegingen te maken zijn vertrouwen zien te winnen. Met kruipen en sluipen is zelden iets te bereiken. Het moeilijkst in dit opzicht is het fotografeeren van de kleinere antilopen-soorten: er is b.v. onbeschrijfelijk

De aanvoerder van een olifantenkudde van nabij gekickt.

Een koedroe-paartje op weg
naar de bron. (Koedroe's zijn
antilopen met gedraaide horens)

GROOT WILD

Afrika's oerwoud

veel moeite voor noodig opnamen te maken van den kleinen rooden steenbok. Daarmede vergeleken is het verkrijgen van foto's van olifanten en neushoorns, afgezien van het gevaar, eigenlijk kinderspel.

Waait een gunstige wind, dan kan men deze reuzen van het oerwoud tot op weinige meters afstand naderen. Daar de gewone, zwarte neushoorn al meermalen gefilmd werd, hadden wij ons tot taak gesteld, de witte of breedmuilige neushoorn, *Rhinoceros simus*, die een levenswijze heeft geheel verschillend van die van zijn zwarte neven, op de film vast te leggen. De witte neushoorn treedt onmiddellijk aanvallend op, maar

Een buffel, op de vlucht geslagen voor de auto der filmexpeditie

het is niet zoo moeilijk zijn aanval te ontgaan: hij heeft de gewoonte in een rechte lijn op zijn vermeenden of werkelijken vijand te komen aanstormen, maar als hij in die richting den tegenstander niet ontmoet, holt hij nog een eindje door, en als hij zich aldus meent te hebben overtuigd dat het gevaar verdwenen is, hervat hij rustig zijn tocht.

Wat echter olifanten betreft — ik moet eerlijk bekennen, dat ik mijn angst voor hen nooit ben kwijtgeraakt. In vroeger jaren was ik olifantenjager van beroep, ik heb er 63 neergelegd, en heb driemaal onder een over mij heenstormenden olifant gelegen.... ik durf ieder te verzekeren, dat zoo een olifant, van anderen gezien, geen plezierig schouwspel oplevert.

Op onze laatsten tocht hebben wij twee kudden olifanten opgenomen. Bij het filmen der eerste werd de situatie zoo hachelijk, dat onze heelhuidsche ont-

koming mij nu nog een wonder lijkt. In den voormiddag waren wij de kudde op het spoor gekomen en hadden haar ongeveer vier uren in snel tempo gevolgd. De dieren, ongeveer 40, trokken rustig door het bosch. Ik verkende de omgeving om te zien, van welken kant ze het best te benaderen zouden zijn. Op een oogenblik omkijkend, zag ik Lieberenz en zijn assistent Keim niet meer; tegen onze afspraak waren zij alleen op de olifanten afgestaan en reeds met de opname bezig. Ziende dat de kudde zich begon te verdeelen, schrok ik; maar alles ging goed. Terwijl de dieren naar een riviertje trokken om hun dorst te lesschen, volgden wij ze; ik klom op een nabijgelegen rots om ze goed waar te nemen. Terwijl mijn kameraden druk met de beide apparaten bezig waren, zag ik tot mijn ontsteltenis plotseling een kleinere troep olifanten achter Lieberenz uit de struiken opduiken, zoodat hij nu van alle kanten omsingeld was. Daar hij den troep niet zien kon, moest ik omlaag om hem voor het gevaar te waarschuwen. Toen ik hem bereikte, was hij in zijn werk verdiept. Voorzichtig tikte ik hem op den schouder; tot antwoord kreeg ik een woedenden blik. Vluchten kon hij niet, nauwelijks 10 pas vóór hem stonden twee olifanten. Ik wees achter hem en op zij, vanwaar eveneens olifanten naderden. Snel draaide hij de camera, (die op een kleine motor liep) om, richtte ze op de naderende troep, en verschool zich met mij tusschen de struiken, terwijl het apparaat snorde. Wij zaten goed verborgen, zoodat de dieren, die wij een oogenblik aanvallende bewegingen zagen maken, weer aftrokken om zich bij de kudde te voegen, die verder het bosch introk.

Een doika-kalfje en
een waterbokje in
minzaam onderhoud

Een grimmig heer: de witte neushoorn

Met een zucht van verlichting zag ik ze de rivier opzoeken.

De tweede kudde, die wij opnamen, zagen wij in een laagte onder schaduwrijke boomen staan, de reuzenlijven dicht bijeen gedrongen. Wij naderden tot op enkele passen afstand. Kort daarna kwamen ze in ganzenformatie uit de laagte, trokken op enkele meters ons voorbij in de stralen van de achter ons ondergaande zon, een overweldigend schoon schouwspel.

En het mooiste was, dat wij deze schoonheid, al hadden wij ze „getroffen”, ongerept konden laten.

Maar een van onze zenuwprikkendste avonturen beleefden wij toch op dien leeuwen-„jacht” bij nacht, ongewapend, in een open auto. In plaats van met een geweert zijn we met magnesiumfakkels uitergust, en zoo rijden we het oerwoud in, langs negerpaden, nauwelijks breed genoeg voor den wagen om te passeeren.

De schijnwerpers stralen. Als een witte band ligt de weg voor ons, tusschen de zwarte muren van het nachtelijk bosch, waaraan we zijn geheimen willen ontrooven. We schakelen het zoeklicht in, richten het op het ondoordringbare duister.

Ik zit aan het stuur, naast mij Lieberenz met de camera. Hij heeft de leiding van den tocht. Hij zegt geen woord, werkt met het zoeklicht.

Nu gaat het door een droge bedding; met een ruk rijden we tegen den anderen oever op. Halt! De lichten spiegelen zich in de oogen van dieren. Wat zijn het? Antilopen slechts. Hun oogen glanzen rood; roofdierenogen groen. Een kudde impala's, zwart-hoef-antilopen. Ze blijven dicht opeen staan, verblind door het licht. Langzaam rijden, de lichten uitschakelen, om den dieren de gelegenheid te geven uit den lichtkegel te vluchten. Volgende ontmoeting: een jakhals, dan weer antilopen, en hazen. Plotseling een reuzengedaante. Een giraffe die langzaam, onberoerd door het licht dat de hoogte van zijn oogen niet bereikt, den weg oversteekt. Wij rijden verder, elke zenuw gespannen.

Opgepast! Iets zwaars en donkers maakt zich uit de schaduw los, geraakt in den lichtbundel. Is het zoo? Ongetwijfeld, een leeuw!

Opeget, achterin, maak je fakkels klaar. Hier is het avontuur....

Het is een leeuw die den weg wil kruisen. Snel het zoeklicht op haar gericht, zij kan niet meer ontkomen. Wij moeten haar vasthouden met de lichtstraal. Zij staart ons aan, besluiteloos; zij zou nog graag in het struikgewas ontsnappen, maar het licht houdt haar geboeid. Nu er op af, steeds dichterbij. Op 12 pas stop ik, maar Lieberenz stoot mij aan: we zijn nog veel te ver van het dier. Langzaam verder. Tien pas. Ik rem. Weer een stoot: „Nog dichterbij. Klaar achterin? Fakkels aansteken.”

De fakkels gloeien aan, het apparaat snort. Onrustig loopt de leeuw heen en weer, gaat wat terug, blijft nog eens staan, en sluipt dan langzaam het bosch in. Wij volgen haar met het zoeklicht, en daar ontdekken we in het gras langs den weg twee leeuwenwelpen, van misschien een jaar oud. Het moederdier gaat op ze toe. Voorzichtig duwt ze de diertjes omlaag, zoodat ze beter verborgen zijn. Een verrukkelijk familie-tafereeltje, waarvan slechts enkele schreden ons scheiden.

Ik geef gas, rijd een eind verder. Misschien lukt het ons, de leeuw nog eens op den weg te krijgen.

De wagen springt vooruit, de lichten boren zich in de duisternis. 500 M., halt; den wagen gekeerd. Weer terug — inderdaad, de leeuw staat midden op den weg, heeft ons zeker nagekeken, denkend het gevaar te hebben verjaagd. De twee fakkels klaar. Nu tot op enkele meters naderen. Met een 1.4 objectief zijn alleen opnamen op heel korten afstand mogelijk. In het licht der schijnwerpers is elk haar van de snor aan den muil zichtbaar.

Ik zie het dier onrustig, boos worden. Het trekt de onderlip op, een dof gebrom stijgt uit zijn borst. De slag tanden glinsteren. Nu komt het er op aan. De fakkels aan. Het apparaat snort alweer. De fakkels dooven. Dat is het gevaarlijke oogenblik. Tot dat moment was de leeuw verblind; nu omvat ons de duisternis, die ons belet iets te zien, maar die voor de leeuw gunstig is.

Het gaat goed: zij bekommert zich het eerst om

Als een nijlpaard zucht....

In de branding.

Foto Mauritius.

haar jongen. Ik jaag den wagen verder, de kleine, onbeschutte wagen: hoe gemakkelijk zou het dier de auto kunnen bespringen.

Na 1 KM. stop ik. Wij moeten naar het kamp terug, en er is geen andere weg dan die langs de ligplaats van het leeuwengezin. Wie weet hoe lang het er blijft liggen. Als de weg maar een beetje beter was, niet zoo smal en vol kuilen, en aan beide kanten omzoomd door het dichte struikgewas, waarin uitwijken onmogelijk is. Maar wat helpt het: vooruit! Wij naderen de plek; op den weg is niets te zien. De fortuin helpt ons. De leeuwin is blijkbaar verdwenen, geschrokken van het fakkellicht, en gevlucht in de veilige duisternis.

Pas op, hier heeft zij gestaan; ik heb alleen oogen voor den weg, kan niet naar links of rechts zien, moet kuilen en aardhoopen vermijden. Reeds meen ik dat alle gevaar voorbij is — daar schreeuwt iemand mij toe: „Let op! vlugger! vlugger! daar komt ze!”

Ik kan niet omkijken; weet dat het gevaar ons in den rug dreigt; het ergst denkbare gevaar: omdat men het niet onder de oogen kan zien.

„Vlugger! vlugger! zij volgt ons.”

Een sprong.

Mislukt, goddank. Het scheelde maar enkele centimeters. Het dier heeft onze snelheid onderschat. Het probeert een tweeden sprong, tevergeefs. Een leeuw kan in zijn loop heel moeilijk een sprong maken. Hij moet eerst bukken en uit die start-houding met inspanning van al zijn spieren den sprong nemen, die den dood beteekent voor het slachtoffer. Zij volgt ons nog 200 meter, om ons, terwijl wij vluchten, aan te vallen.

Dan hoor ik de verlossende woorden: „Zij blijft achter — zij gaat terug”....

Eén hindernis, een omgevallen boom, een bedding, en het avontuur zou ons noodlottig geworden zijn. Er werd geen woord gesproken, tijdens den verdere rit.

We bereikten veilig ons kamp. Toen brak de spanning.

„Jongens, we hebben wel een stevigen groc verdiend!”

HANS SCHOMBURGK